

Więści z nad Drzewiczki

Kwartalnik historyczny Towarzystwa Przyjaciół Drzewicy

2/58/2006

*Wydanie z okazji Jubileuszu
15-lecia Towarzystwa Przyjaciół Drzewicy*

*Uczestnicy "SPOTKANIA PO LATACH W DRZEWICY"
przed pomnikiem na Placu Wolności*

Szanowni Czytelnicy,

Zapraszam do lektury Kwartalnika „Więści znad Drzewiczki”, w którym zapoznacie się Państwo z działalnością Towarzystwa Przyjaciół Drzewicyw ciągu minionych 15 lat, a także z bogato ilustrowaną informacją niezwykłego wydarzenia w naszym mieście, jakim było „Spotkanie po latach w Drzewicy”.

*Anna Reszelewska
Przewodnicząca
Towarzystwa Przyjaciół Drzewicy*

Drodzy Czytelnicy!

Mówiąc o 15 latach pracy społeczników w Drzewicy, nie sposób nie odnieść się do historii miasta, dla którego powstało Towarzystwo, i któremu służyło najlepiej, jak umiało.

Dynamiczne przemiany polityczno-gospodarcze i kulturalne, jakie nastąpiły w naszym kraju w latach 90-tych ubiegłego wieku – nie mogły ominąć również Drzewicy.

Nie ulegało wątpliwości, że Fabryka „Gerlach”, matka-żywicielka mieszkańców Drzewicy i okolic, poddana zostanie przeobrażeniom strukturalnym.

Nie ulegało również wątpliwości, że produkcja zakładu zostanie ograniczona, zatrudnienie poważnie zmniejszone, o ile zakład w ogóle nie ulegnie likwidacji.

Zatem perspektywą Drzewicy było ograniczenie jej znaczenia do roli miasteczka – raczej bez perspektyw rozwoju. Z drugiej strony, Drzewica – to miejsce o świetlanej przeszłości historycznej sięgającej pierwszych wieków państwowości polskiej.

O takim właśnie znaczeniu dobitnie świadczą pomniki kultury materialnej, jak chociażby:

- kościół parafialny pw. wezwaniem św. Łukasza Ewangelisty erygowany w 1321 roku,

- ruiny obronnego zamku z I poł. XVI w.,

- czy też nadanie Drzewicy praw miejskich już w 1429 r.

To również intensywny rozwój miasta, jako ważnego węzła handlowego na szlaku z południa na północ i na wschód Europy.

To wreszcie w XVIII w. (1760 r.) znaczący ośrodek przemysłu metalowego usytuowany w Kuźnicach Drzewickich, a następnie w firmie „Gerlach”.

Drzewica – to miejsce z urokliwymi zakątkami, pięknym krajobrazem, zielenią, skałami, źródłem, urzekającym zalewem i rzeką Drzewiczką zwaną.

Drzewica – położona na pograniczu borów tomaszowsko-koneckich na wyżynie kieleckiej – była ważnym ośrodkiem powstańczych i partyzanckich walk narodowo-wyzwoleńczych w XIX i XX wieku.

Wielu Synów i Cór tej ziemi, naszych współziomków, złożyło swoje życie na ołtarzu Ojczyzny – czy to na polu walki, czy w gułagach, bądź w hitlerowskich obozach.

Dla zachowania pamięci i oddania czci tym wszystkim, którzy przyczynili się do powstania i rozwoju miasta, oraz dla złożenia hołdu tym, którzy za jego wolność i w obronie jego niepodległości zginęli, Towarzystwo Przyjaciół Drzewicy za główny cel przyjęło urzeczywistnienie maksymy: „Człowiek żyje tak długo, jak długo żyje pamięć o nim”.

W kwietniu 1991 roku **dr Teresa Nowakowska** Przewodnicząca Rady Gminy i Miasta wystąpiła z pomysłem powołania organizacji społecznej zrzeszającej entuzjastów historii Drzewicy inspirowaną książką „Ania z Zielonego Wzgórza”, której bohaterka założyła Koło Miłośników Avonlea.

Tegoż roku, w kwietniu, powstała organizacja społeczna pod nazwą „Koło Przyjaciół Drzewicy”. Jej pierwszym Prezesem została p. **mgr Anna Reszelewska**. Funkcję tę pełni do chwili obecnej.

W listopadzie 2002 roku Koło otrzymało wpis do Krajowego Rejestru Sądowego uzyskując formę prawną stowarzyszenia z nazwą „**TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DRZEWICY**”.

Członkowie Towarzystwa wykorzystali prawo poszukiwania i przypominania ciągłości dziejów historii Drzewicy.

Wspólnie z fundatorami i dobroczyńcami wypełnili lukę zapomnienia – zaznaczając miejsca historycznej pamięci trwałymi śladami w postaci tablic, symbolicznych grobów i pomników w następujących miejscach:

- w **Brzustowcu, Dąbrówce** i w lesie pod **Antoniewem** – tablice na mogiłach powstańców styczniowych.
- na cmentarzu: płyta na prochach żołnierzy I wojny światowej, nagrobek na mogile aptekarza Stanisława Makomaskiego, zamordowanego w styczniu 1943 roku jednej nocy z sześcioma innymi drzewickimi patriotami. **Fundatorami byli właściciele drzewickich aptek.**
2 groby-symbole poświęcone pamięci: ofiar pacyfikacji Drzewicy 1944 r., ofiar obozów zagłady II wojny światowej.
Tablica informacyjna z historią drzewickich cmentarzy.
- obok kościoła – nagrobek na doczesnych szczątkach kapelana Wojska Polskiego ks. kpt. Antoniego Dolacińskiego zamordowanego na wieży kościelnej we wrześniu 1939 r.
Tablica informacyjna o historii kościoła parafialnego pw. św. Łukasza Ewangelisty.
- w kościele – pamiątkowa płyta w bocznej nawie kościoła poświęconej wybitnej postaci z rodu założycieli miasta – Prymasowi Maciejowi Ciołkowi Drzewickiemu.
- w lesie zwanym „Parchowiec” – pomnik żołnierzom września 1939 r. ufundowany i wykonany przez pana **Jana Klatę**.
- w lesie zwanym „Sacharynka” – tablica w miejscu bestialskiego mordu proboszcza ks. Stanisława Klimeckiego we wrześniu 1939 r. Fundacja i wykonanie – p. **Jan Kłata**.
- w parku na Placu Wolności – tablica upamiętniająca pobyt w Drzewicy wojsk Insurekcji Kościuszkowskiej w 1794 r.

Znana jest powszechnie opinia, że poznanie miejscowości należy rozpocząć od cmentarza, bo tam są ślady przeszłości i kultury.

Członkowie Towarzystwa podjęli więc prace poszukiwawcze, pielęgnacyjne i naprawcze wiekowych płyt nagrobnych, tablic i pomników – w celu ratowania zabytków architektury cmentarnej drzewickiej nekropolii. Efekty tych prac są widoczne i dostrzeżone przez służby ochrony zabytków.

Towarzystwo zastało docenione w 1999 roku. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa nadała naszej organizacji **złoty medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej**.

Towarzystwo Przyjaciół Drzewicy posiada pokaźny dorobek wydawniczy. Od 1992 r. nieprzerwanie ukazuje się lokalny kwartalnik historyczny „Więści znad Drzewiczki”. Funkcję redaktora naczelnego pełni nieprzerwanie pan **Ryszard Bogatek**. Materiały do początkowych numerów kwartalnika pochodziły ze zbiorów nieodżałowanego ś.p. **Romana Gorzelaka** – człowieka o dużej wiedzy historycznej, społecznego opiekuna zabytków, uhonorowanego tytułem „**HOMO DRZEVICIENSIS**”.

Członkowie Towarzystwa wykazywali wrażliwość i dostrzegali potrzeby społeczne mieszkańców organizując:

- bezpłatny punkt wymiany odzieży używanej,
- zabawę sylwestrową w 1993 r.,
- odwiedziny u najstarszych mieszkańców Drzewicy,
- pomoc finansową w organizowaniu wycieczki dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych,
- współuczestniczenie w kosztach leczenia dzieci chorych,
- wsparcie finansowe wielu inicjatyw kulturalno-oświatowych i sportowo-turystycznych dzieci i młodzieży,
- paczki świąteczne dla rodzin najuboższych,
- kwesę na kosztowną operację ratującą wzrok koleżanki,
- pomoc finansową powodzianom w 1997 r. przekazując wypracowane wspólnie z druhami **Ochotniczej Straży Pożarnej w Drzewicy** środki,
- umowę z Bankiem Żywności na przekazywanie najuboższym artykułów spożywczych w ramach programu Unii Europejskiej,
- wydanie 4 widokówek naszego miasta,
- sprezentowanie mieszkańcom centrum miasta flag państwowych własnoręcznie uszytych.

Kto mógł przypuszczać, że w ciągu 15 lat uda się zrobić tak wiele, tak różnych rzeczy – zaczynając funkcjonowanie organizacji z zerowym stanem konta.

Mozolnie, skutecznie i z rozwagą gromadzono środki finansowe lokowane w Banku Spółdzielczym w Drzewicy. Nie mniej rozsądnie, oszczędnie i efektywnie je wydatkowano.

Gromadzone środki pochodziły:

- ze składek członkowskich,
- z kwesty cmentarnej organizowanej corocznie w Święto Zmarłych,
- z loterii fantowych, odpustowych w dniu 18 października,
- z dotacji samorządowych,
- ze sprzedaży kwartalników, widokówek i tomików wierszy pani **Krystyny Staszewskiej** pt. „Pieśni mojej duszy”.

- z dobrowolnych wpłat **Przyjaciół, Czytelników, Sympatyków i Ziomków** – wpłat, które znacząco zasilają konto Towarzystwa.

Wartością samą w sobie, wartością nie do przecenienia jest wzorowa współpraca wszystkich organizacji społecznych istniejących w Drzewicy, wśród których ma również miejsce Towarzystwo Przyjaciół Drzewicy.

Do tych organizacji należą:

- **Ochotnicza Straż Pożarna,**
- **Klub Seniora „Złota Jesień”,**
- **Koło Diabetyków,**
- **Harcerze,**
- **Klub Niewidomych i Niedowidzących,**
- **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.**

Sympatycznie układa się współpraca Towarzystwa z Miejsko-Gminnym ośrodkiem Kultury, placówkami oświatowymi i instytucjami naszego miasta.

Dostrzegają i wspierają działalność Towarzystwa władze samorządowe i radni.

Jubileusz 15-lecia Towarzystwa obchodzono **17 czerwca 2006** roku i był to dzień, ponad wszelką wątpliwość wyjątkowy z uwagi na obecność przemiłych **Gości**.

Przyjęli zaproszenie i przybyli drzewiczanie z urodzenia i z wyboru, z kraju i zagranicy na „**SPOTKANIE PO LATACH W DRZEWICY**”.

Wspólnie przeżyliśmy nadspodziewanie miłe chwile. Uroczystość rozpoczęto mszą świętą w kościele parafialnym pod wezwaniem św. Łukasza, podczas której polecano Bożej Opatrzności, Gości i Mieszkańców Drzewicy.

W imieniu Zarządu Gości przywitał p. Ryszard Bogatek – redaktor naczelny Kwartalnika

Modlono się w intencji zmarłych członków Towarzystwa ś.p.:

- † **Romana Gorzelaka,**
- † **Henryka Greczyło,**
- † **Kazimierza Dworaka,**
- † **Felicję Zajączkowską,**
- † **Zdzisława Sobkiewicza,**
- † **Mariana Lambora,**
- † **Rajmunda Adamowskiego,**
- † **Stefana Regulę,**
- † **Roberta Korzeniewskiego,**
- † **małżonków Irenę i Józefa Gryszelów,**
- † **Karolinę Zalewską,**
- † **Annę Mirosławę Dębowską,**
- † **Stefanię Nowak,**
- † **Bronisława Wardeckiego,**
- † **Sabinę Kowalską,**
- † **Jana Sadlińskiego,**

Modlono się także za zmarłych Przyjaciół i Sympatyków Towarzystwa ś.p.:

- † **Jana Kobyłańskiego,**
- † **Krystynę Kobierzycką,**
- † **Danutę Pietras,**
- † **Bogumiłę Czerską,**
- † **Jerzego Domagalskiego,**
- † **Krystynę Wierzbowską,**
- † **Janusza Kołodziejkiego,**
- † **Władysława Makomaskiego,**
- † **Stefana Kołodziejkiego.**

Modlitwą otoczono również celebrującego mszę św. ks. **Prałata Stanisława Madeja**, który właśnie obchodził **Jubileusz 50-lecia kapłaństwa**.

Ks. Prałat Stanisław Madej – Jubilat 50-lecia swojego kapłaństwa, w skupieniu słucha słów podziękowań za współpracę z Towarzystwem Przyjaciół Drzewicy

Po mszy św. została poświęcona granitowa tablica z historią kościoła, ufundowana przez Towarzystwo Przyjaciół Drzewicy.

Ks. Prałat Stanisław Madej w obecności uczestników Mszy Św. dokonuje poświęcenia tablicy z historią kościoła drzewickiego

Przy dźwiękach Młodzieżowej Orkiestry Dętej nastąpił przemarsz pod pomnik.

Pan Ryszard Bogatek przypomniał ważne wydarzenia historyczne związane z rynkiem drzewickim

W imieniu uczestników uroczystości wiązanek białoczerwonych kwiatów pod pomnikiem złożyli członkowie Towarzystwa.

Wiązanek pod pomnikiem od Gości i Towarzystwa składają: p. Tadeusz Łęgosz w towarzystwie p. Haliny Gorzelak (z lewej) i p. Julii Adamus – członkowie Towarzystwa

Następnie przy dźwiękach Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Miejsko-Gminnego Ośrodka w Drzewicy udano się ulicami miasta do Szkoły Podstawowej.

Uczestnicy spotkania w czasie przemarszu do Szkoły Podstawowej

Przed Szkołą Gości przywitał ludowymi przyspiewkami dziecięcy zespół regionalny.

Ze wzruszeniem wysłuchano piosenki „Serc wyznanie” autorstwa p. **Krystyny Staszewskiej**.

*Istnieje wciąż Drzewica,
W pamięci ciągle trwa,
To naszych serc stolica,
Gdzie radość, śmiech i łza...
To tu szczęśliwe lata,
Tutaj młodości czar
I przeszłość tak bogata
Jakby największy dar...
Tyle tu prochów bliskich,
Tyle zbratanej krwi,
Dlatego w sercach wszystkich
Drzewica zawsze tkwi...
Nie zniszczy tej pamięci
Nawet największy cios,
Więc dalej uśmiechnięci
Idźmy w preznaczeń los...*

Od lewej – p. Krystyna Staszewska, autorka słów piosenki wykonywanej przez dziecięcy zespół regionalny

Goście i Członkowie Towarzystwa oglądają występ dziecięcego zespołu regionalnego

W holu szkolnym zaprezentowano w formie wystawy 15-letni dorobek Towarzystwa.

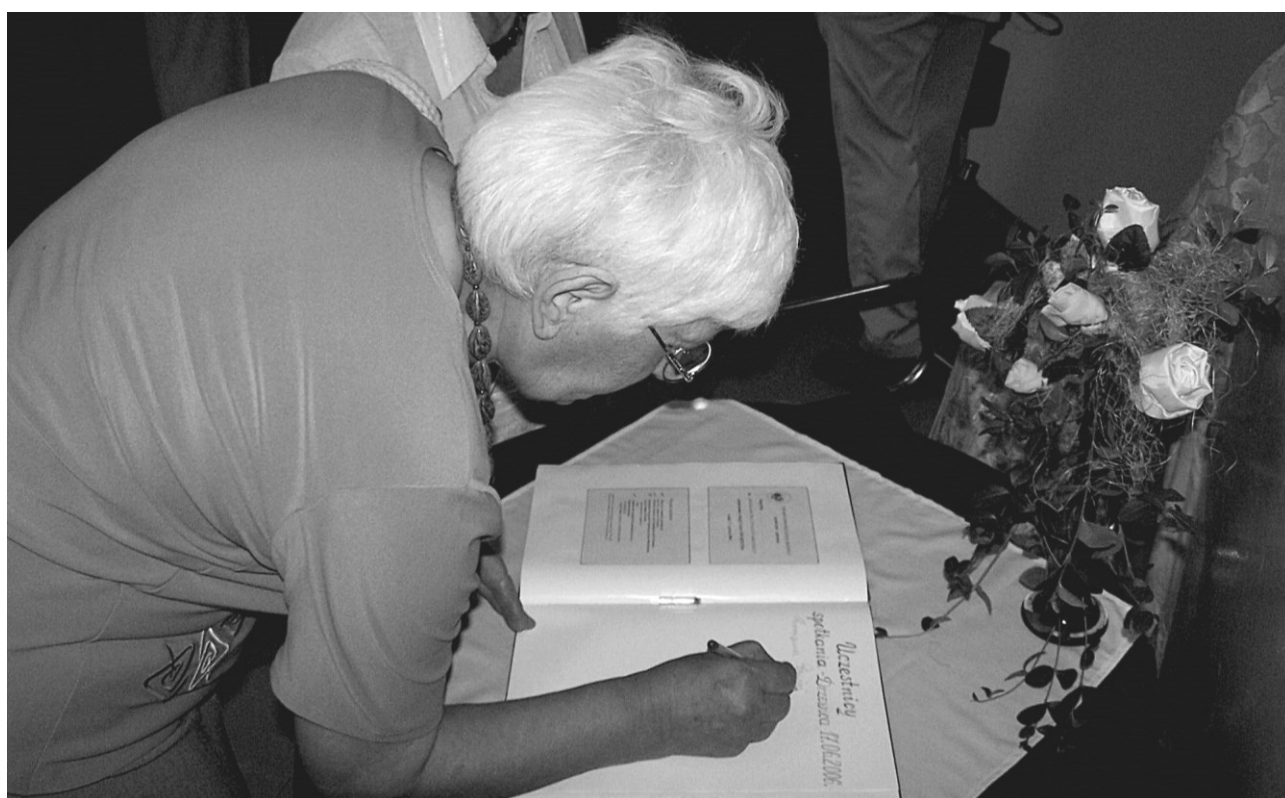

Z dużym zainteresowaniem Goście oglądali wszystkie wydania Kwartalników

Fragment wystawy ze zdjęciami pomników postawionych na terenie gminy Drzewica.

Uczestnicy spotkania uwieczniali swoją obecność wpisami do księgi pamiątkowej.

Wpisy Gości do Księgi Pamiątkowej

Burmistrz Gminy i Miasta Drzewica, **Janusz Reszelewski** wręczył list gratulacyjny Pani dr **Marii Teresie Nowakowskiej** – inicjatorce powołania Towarzystwa, pełniącej funkcję wiceprzewodniczącej organizacji.

Burmistrz Janusz Reszelewski wręcza dyplom i kwiaty dr Teresie Nowakowskiej – Przewodniczącej Rady Gminy i Miasta Drzewica.

Przewodnicząca Towarzystwa Przyjaciół Drzewicy Pani **Anna Reszelewska** zapoznała zebranych z pracą organizacji w ciągu minionych 15 lat.

Na zdjęciu od lewej: p. Krystyna Staszewska autorka tomika wierszy „Pieśni mojej duszy”, druga – p. Anna Reszelewska, z prawej strony p. Julia Adamus – skarbnik TPD

Obiad przebiegał w niezwykłej atmosferze wzajemnego rozpoznawania się, sentymentalnych wspomnień i ogólnego zadowolenia z pomysłu spotkania po latach.

Uczestnicy spotkania w skupieniu słuchają wystąpienia p. Reszelewskiej. Na zdjęciu czwarty od lewej pan **Leszek Pierściński** – stały korespondent naszego Kwartalnika.

Zdjęcia pozostałych uczestników spotkania

Wszyscy Goście otrzymali w prezencie folder Gminy Drzewica, komplet widokówek, tomik poezji i okolicznościowy wiersz Pani Krystyny Staszewskiej.

***SPOTKANIE PO LATACH
W DRZEWICY***

17 czerwca 2006

*Istnieją w życiu takie piękne chwile,
Których zapomnieć nie można do końca,
Niech więc ich w sercu pozostanie tyle,
Aby świeciły pięknym blaskiem słońca.
Niech żyją w sercu, niech będą w pamięci,
Niech powracają na Drzewicy łono,
Z tym wielkim uczuciem, z tą wielką radością,
I z tą miłością nigdy nieskończoną...
Niech przypominają to nasze spotkanie
Jako Drzewicy dzieci, jak i braci,
I niechaj w sercu czas ten pozostanie,
Niech te uczucia jeszcze ubogaci...
Bo dla nas wszystkich ta droga Drzewica,
To naszej przeszłości prawdziwa Rodzica...*

Krystyna Staszewska

W chwilach zadumy i nostalgii, wspominając wspólnie spędzony czas na spotkaniu w Drzewicy, o ile zdrowie i zasobność pozwolą – zechciej o Przyjaciołach pamiętać.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DRZEWICY Nr konta bankowego – **70 9145 1011 4000 0462 2000 0001** Bank Spółdzielczy w Przysusze Oddział w Drzewicy.

Po południu deszcz zakłócił nieco dalszą część SPOTKANIA. Odporni na kaprysy aury przybyli na tor kajakarstwa górskiego, gdzie przy grilu i muzyce oddano się dalszym rozmowom, wspomnieniom, śpiewom i tańcom.

Pokaz sprawnościowy zawodników na drzewickim torze kajakowym

Piosenkę „Serc wyznanie” przy torze kajakowym śpiewają uczestnicy spotkania

Mile spędzono czas przy wspólnych tańcach

Tak w szkole jak i przy torze kajakarstwa górskiego wszyscy uczestnicy „SPOTKANIA PO LATACH W DRZEWICY” wyrazili życzenie, potrzebę, a nawet konieczność zorganizowania „SPOTKANIA” znów za rok w Drzewicy.

Oczywiście, już dzisiaj zapraszamy i oczekujemy z otwartymi ramionami na drugie SPOTKANIE na drzewickiej ziemi.

Wszystkim Gościom przybyłym z oddali i z bliska, którzy zaszczylicili swoją obecnością Jubileuszowe uroczystości – serdeczne podziękowania składają

członkowie
Towarzystwa Przyjaciół Drzewicy

Uczestników Spotkania oraz wszystkich Czytelników z kraju i z zagranicy serdecznie przepraszamy za opóźnione wydanie Kwartalnika.

Redakcja

Fotomigawki ze „Spotkania po latach w Drzewicy”

Więści znad Drzewiczki – kwartalnik, nr 2(58)/2006.

Wydaje *Towarzystwo Przyjaciół Drzewicy.*

Komitet redakcyjny: Ryszard Bogatek (Redaktor Naczelny),
Anna Reszelewska, Krystyna Staszewska.

Zdjęcia: Jerzy Kwiecień, Stefan Kowal

Skład komputerowy: Stefan Kowal